

Aanleiding

Al geruime tijd werken en verblijven er arbeidsmigranten in Roosendaal. De verwachting is dat het aantal de komende jaren verder zal stijgen; ze zijn nodig om de Nederlandse economie draaiende te houden en ze zijn van harte welkom.

Zoals alle inwoners hebben zij recht op een veilige en gezonde fysieke en sociale leefomgeving. Het is belangrijk om integraal in beeld te hebben of er voor deze doelgroep specifieke opgaven zijn, zodat hiervoor vervolgens een samenhangende aanpak kan worden opgesteld.

Niet alleen binnen de gemeente, maar ook (sub) regionaal en provinciaal staat een integrale aanpak rondom arbeidsmigratie hoog op de agenda. Landelijk worden er naar aanleiding van de aanbevelingen van het Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten eveneens onderwerpen geagendeerd en wordt er nieuwe wet- en regelgeving verwacht.

De nota "arbeidsmigranten in Roosendaal" uit 2013, welke een geactualiseerde versie is van de beleidsnota uit 2008, is als basis genomen voor de door de gemeenteraad op 28 november 2020 vastgestelde kaders arbeidsmigrantenbeleid. In voorliggende nota zijn, naast deze vastgestelde kaders, de meest actuele landelijke, provinciale en regionale documenten en ontwikkelingen, verwerkt tot een samenhangend geheel.

Beoogd effect

Roosendaal moet voor Arbeidsmigranten een aantrekkelijke, veilige -tijdelijke of permanente-vestigingsplaats zijn. Door het stimuleren van een BRP-registratie, communicatie en voorlichting kunnen arbeidsmigranten worden ondersteund tijdens hun verblijf in Roosendaal. Een integrale aanpak in de gemeente en samenwerking met andere (regio)gemeenten, ketenpartners, bedrijven en belangenorganisaties kan prettige en leef- en woonomstandigheden voor deze doelgroep positief beïnvloeden.

Prioriteit wordt gegeven aan:

1. Registratie in BRP of RNI met een actueel verblijfadres
2. Informeren en communiceren over verblijf en werken in Roosendaal
3. Faciliteren van goede huisvesting.
4. Meedoen in de Roosendaalse samenleving.

Argumenten

1.1. *Een goede registratie is noodzakelijk om aantallen te kunnen monitoren.*

Het is niet mogelijk om de aantallen aanwezige arbeidsmigranten goed in beeld te krijgen. Niet elke arbeidsmigrant verblijft hier 4 maanden en moet zich in het BRP inschrijven. Bij een kortverblijf is een inschrijving in het RNI voldoende, waarbij het vooralsnog niet nodig is een actueel verblijfadres op te geven.

Om diverse redenen, o.a. rechten en plichten van een arbeidsmigrant, is het belangrijk om te weten waar arbeidsmigranten verblijven.

1.2. *Een goede communicatie en informatie is belangrijk.*

Via de diverse uitzendorganisaties c.q. huisvesters wordt vaak al informatie verstrekt over werken en het verblijf van de arbeidsmigrant in de gemeente Roosendaal. Ook bij inschrijving in het BRP ontvangt de arbeidsmigrant (landelijke) informatie, in diverse talen. Daarnaast wordt de arbeidsmigrant geïnformeerd over de normen en waarden in de gemeente Roosendaal.

Zoals uit de nota blijkt, wordt er vaak al voldoende rekening gehouden met de groep arbeidsmigranten in Roosendaal maar wordt hier nog onvoldoende of niet met hen zelf of via organisaties gecommuniceerd. Informatie over bijvoorbeeld bewonersondersteuning, maar ook sport en cultuur, zal worden samengevoegd en in diverse talen worden bijgevoegd bij de informatie voor nieuwe inwoners.

1.3. Een veilige en goede huisvesting als basis.

Elke arbeidsmigrant die in Roosendaal verblijft heeft recht op een veilige en goede huisvesting. Omdat de aantallen de komende jaren vermoedelijk blijven stijgen, is er ook sprake van een toenemende behoefte aan huisvesting, meestal op basis van logies.

Inmiddels is bekend dat uitzendorganisaties bij voorkeur het personeel geclusterd wilt huisvesten. De gemeente heeft bij het realiseren van nieuwe huisvesting een faciliterende rol en toetst ontwikkelplannen aan opgestelde toetsingscriteria (locatie, kwaliteit, beheer en communicatie).

Momenteel worden veel arbeidsmigranten ook gehuisvest via kamerverhuur in reguliere woningen. Deze vorm van huisvesting is mogelijk maar in buurten en wijken waar de leefbaarheid onder druk staat, ook minder gewenst. Instrumenten om mogelijke overlastsituaties tegen te gaan, zoals een huisvestingsverordening, verhuurdersvergunning of het aanpassen van het paraplubestemmingsplan worden in beeld gebracht.

1.4. Arbeidsmigranten maken deel uit van de Roosendaalse samenleving.

De ervaring van de afgelopen jaren leert, dat arbeidsmigranten zich vaker definitief gaan vestigen in de gemeente Roosendaal. Ook is gebleken dat er sprake is van een definitieve tijdelijkheid van de aanwezigheid van arbeidsmigranten. Op allerlei terreinen is inmiddels aandacht voor deze doelgroep in de gemeente, maar wordt er nu nog onvoldoende bekendheid aan gegeven. Om de arbeidsmigrant optimaal te kunnen laten deelnemen aan de samenleving, rechten maar ook plichten, zullen extra inspanningen worden gedaan om deze groep optimaal te informeren over het leven in Roosendaal.

Kanttekeningen

1.1. Op landelijk niveau dient nog veel worden opgepakt.

In het rapport van het Aanjaagteam van Roemer “geen tweederangsburgers” is een aantal aanbevelingen opgenomen. Deze aanbevelingen zullen een plaats krijgen in (nieuwe) wet- en regelgeving. Dit zal enige tijd in beslag nemen, onder meer omdat het agenderen van dit dossier vermoedelijk wordt uitgesteld totdat er een nieuw kabinet is gevormd.

1.2. De inhoud van deze nota zal door lopende ontwikkelingen snel niet meer up-to-date zijn.

Deze nota is toegespitst op de Roosendaalse situatie. Op dit moment is er sprake van veel nieuwe ontwikkelingen. Zoals onder 1.1. Vermeld, wordt er landelijk een aantal zaken opgepakt, heeft de Provincie een stimulerende rol in Brabant, is er onlangs een regionaal afsprakenkader voor West-Brabant opgesteld en zijn gemeenten in de subregio West-Brabant West ieder afzonderlijk aan de slag met beleidsnota's en huisvesting.

1.3. Een aantal uitwerkingen vraagt tijd.

In de nota is een aantal acties opgesomd die tijd vragen om tot een zorgvuldige uitwerking te komen. Ook de landelijke ontwikkelingen waar gemeenten hun voordeel mee kunnen doen, zijn niet op korte termijn te verwachten. De acties die specifiek voor Roosendaal zijn opgesomd zullen uiteraard zo snel mogelijk worden uitgevoerd.

Financiën

In deze nota zijn enkele acties opgenomen die bij een uitwerking, soms in afwachting van nieuwe wet- en regelgeving mogelijk om een (tijdelijke) uitbreiding van ambtelijke capaciteit vraagt.

Communicatie

In deze nota is met name gebruik gemaakt van al bestaand beleid, welk is gebundeld en/of waar extra communicatie voor is gewenst. Over actuele ontwikkelingen (lokaal, regionaal, provinciaal en landelijk) zal tijdig worden gecommuniceerd.

Vervolg

De in deze nota opgenomen keuzes en acties zullen worden uitgewerkt in samenwerking met betrokken (zorg)partners en marktpartijen.

Bijlage

Nota Arbeidsmigranten in Roosendaal, juli 2021

Met deze nota zijn eveneens onderstaande moties afgedaan:

a. Motie 3 d.d. 28 november 2020:

Aantal arbeidsmigranten:

1. Een meting uit te voeren naar het daadwerkelijk aantal arbeidsmigranten dat in de gemeente is gehuisvest en waar, waardoor inzicht wordt verkregen op de spreiding over de stad.
2. Dit continue te monitoren en de gemeenteraad hierover periodiek te informeren.

Er wordt geen meting uitgevoerd naar het daadwerkelijk aantal gehuisveste arbeidsmigranten. Prioriteit wordt gegeven aan een goede BRP-registratie, waarmee de aantallen kunnen worden gemonitord en de gemeenteraad kan worden geïnformeerd. Zie hoofdstuk 4, registratie en informatie

b. Motie 5 d.d. 28 november 2020:

Meedoen in Roosendaal:

Het college te verzoeken samen met de inleners een praktische uitwerking te maken voor arbeidsmigranten om te participeren en mee te doen in Roosendaal.

In de nota (hoofdstuk 7, Welzijn, gezondheid en vrije tijd) wordt omschreven hoe de gemeente Roosendaal een rol speelt bij integratie en participatie van arbeidsmigranten die hier verblijven en werken.”

c. Motie 6 d.d. 28 november 2020:

Ontkoppelen arbeidscontract en wooncontract:

1. Bij het Kabinet aan te dringen op wet- en regelgeving voor de ont koppeling van huur- en arbeidscontracten.
2. Het college te verzoeken in gesprek te gaan met werkgevers en uitzendbureaus om afspraken te maken over de ont koppeling.

In afwachting van nieuwe wet- en regelgeving is dit onderwerp opgenomen onder 1.b. in de toetsingscriteria voor huisvesting (bijlage I).

d. Motie 3, d.d. 18 maart 2021:

Extra kaders arbeidsmigranten

1. De kaders van de gemeenteraad, waarin geen locatievoorkeuren zijn opgenomen, niet zo te interpreteren dat de gemeenteraad vindt dat alle mogelijke locaties in de gemeente per definitie geschikt of inpasbaar zijn en hierin mee te nemen als kader:

- a. Grootschalige huisvesting midden in een woonwijk, dorp of binnenstad, onwenselijk wordt geacht
- b. Geen huisvesting arbeidsmigranten mogelijk te maken op locaties met bedrijfs categorie hoger dan 3.2
- c. Bij logiesfunctie binnen de bestemming wonen niet af te wijken van de parkeernorm
- d. Binnen de Gemeentegrenzen het gewenst is dat locaties afdoende gespreid zijn

2. Bij aanvragen voor huisvestinglocaties te toetsen op leefbaarheid, geldende bestemmingsplannen en een goede ruimtelijke inpassing, en ook te toetsen aan de overige kaders arbeidsmigrantenbeleid.

In de nota zelf, en ook in bijlage I (toetsingscriteria huisvesting) zijn de extra kaders uit bedoelde motie verwerkt.

e. Motie 4, d.d. 18 maart 2021:

Verantwoorde en humane huisvesting voor arbeidsmigranten

1. Om te toetsen of de door de raad gestelde en door het college nog nader in beleid uit te werken kaders voor arbeidsmigrantenbeleid en regelgeving voldoende is, om afgewogen besluiten te nemen bij initiatieven voor een verantwoorde en humane tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten met voldoende groene buitenruimte;
2. Om de landelijk al aangenomen aanbevelingen van het “Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten” ten behoeve van een verantwoorde en humane huisvesting toe te voegen aan de kaders huisvestingsbeleid arbeidsmigrantenbeleid: tenminste 15 m² woonruimte per internationale werknemer; slechts één persoon per kamer; én dat deze twee geen extra kosten mogen opleveren voor de internationale werknemer;
3. Het arbeidsmigrantenbeleid iedere twee jaar te herijken.

In de toetsingscriteria huisvesting (bijlage I) zijn de in de motie opgenomen voorwaarden verwerkt.

Daarnaast is aangegeven dat de nota “arbeidsmigranten in Roosendaal” in 2023 zal worden geactualiseerd.